

Mette Frederiksens tale ved Folketingets afslutning

Taler

Mette Frederiksen
Danmarks statsminister

Dato

29. maj 2024

Sted

Folketingets talerstol,
Christiansborg

Der er en fantastisk scene i Blinkende Lygter.

Filmen om de fire venner – Torkild, Peter, Arne og Stefan – der på flugt efter et røveri ender i en forladt og faldefærdig gammel restaurant udenfor Fredericia.

Den ene af vennerne – Peter – er såret og afhængig af kokain. Men fordi han har kontaktet en pusher i København og dermed risikeret at afsløre deres gemmested, så låser Torkild og Arne ham inde i et kølerum.

”Luk mig ud”, råber han febrilsk.

Men i stedet hidkalder de egnens læge Karl. Det er ham, der bliver spillet af Frits Helmut. Jeg tror, I kan huske ham.

Han tilser Peter og konstaterer: Han skal bare have mad, vand og salt – og så en flaske snaps.

Lidt skeptisk spørger Stefan – I ved, ham med den irriterende kæreste, der godt kan lide at puste æg – om Karl er sikker på den behandling.

”Er du læge?” spørger Karl og nedstirrer Stefan, der lidt betuttet må svare ’Nej, nej’.

Hvortil Karl tørt konstaterer: ”Så gør, som jeg siger!”

* * *

Læger er portrætteret i mange forskellige roller på film. Nogle mere flatterende end andre. Men nok oftest som helte. For heldigvis er i hvert fald Karl fra Blinkende Lygter ikke repræsentativ.

Hver især har vi vores egen læge. Eller har vi nu også det?
På papiret er svaret ja. Men som med så meget andet, så ser virkeligheden

anderledes ud.

Tag for eksempel Lolland.

Mange af jer, der på bor på Lolland, har haft nogle af de hårdeste job. Der er blevet knoklet igennem. Og helbredet er ikke altid lige godt.

Lolland er et af de steder i landet, hvor rigtig mange danskere har hjertekarsygdomme, og hvor middellevetiden er cirka 5 år kortere end hos dem, der bor i Rudersdal.

Alligevel er mange lægeklinikker på Lolland lukket for tilgang.

Groft sagt: der, hvor der er flest danskere, der er syge. Der er der færrest læger.

Det burde være lige omvendt. Og det her er en ulighed, som er grundlæggende helt og aldeles uretfærdig.

For danskerne har jo brug for sin egen læge. Også på Lolland.

Og derfor skal lægerne derud, hvor de danskere, der er mest syge, bor.

Det er godt, at vi har fokus på at uddanne flere læger i almen medicin.

Først kom lægeuddannelsen til Aalborg. Som noget nyt sker det nu også i Esbjerg, hvor den nye uddannelse i medicin det første år fik 1.389 ansøgere til 32 pladser.

Og i hele landet ser vi nye former for samarbejde, hvor især yngre læger går sammen med kolleger i stedet for at være alene i sin egen praksis.

Nogle steder er det lykkedes at vende udviklingen. Thisted for eksempel.

Alt det er godt.

Men det er ikke nok.

Allerede i dag er der cirka 300.000 danskere, der lider af diabetes. En kronisk sygdom med risiko for skader i blodkar og sygdom i nyrer, øjne og fødder.

Og diabetes er en af de folkesygdomme, som flere og flere danskere vil blive ramt af i takt med, at vi lever længere.

Samtidig rammes næsten hver tredje af os på et tidspunkt af en psykisk sygdom. Og andelen af børn, der får stillet en psykiatrisk diagnose, går kun én vej. Op.

Det er vores sundhedsvæsen ikke rustet til at håndtere.

I mange år har vi investeret i den høje, specialiserede behandling på sygehusene.

Det er godt. Se bare i jeres egne familier, hvor mange flere der i dag overlever kræft og andre alvorlige sygdomme.

Den hurtige og professionelle behandling på sygehusene skal vi holde fast i og udvikle. Men mange kronikere og ældre mennesker kan få mere livskvalitet uden en hospitalsindlæggelse.

Her skal lægerne spille en endnu mere afgørende rolle. Hurtig opsporing og udredning. Og bedre sammenhæng mellem sygehuset, genoptræning og rehabilitering og behandling i hverdagen. Måske endda derhjemme.

Og derfor har vi brug for at skabe en bedre fordeling. Så der bliver flest læger der, hvor der også er flest syge.

I dag er det normen, at en lægepraksis har 1.600 patienter pr. læge. Uanset om den ligger på Lolland eller i Rudersdal kommune.

Men hvorfor egentlig det? Og hvorfor tager vi ikke større hensyn til dem, det handler om. Patienterne?

Så lægen i Rudersdal kan tage imod flere patienter, der – alt andet lige – ikke har så komplicerede sygdomme?

Og lægen på Lolland kan have færre patienter, der –
alt andet lige – er mere syge?

For gør vi det, så vil det betyde, at der bliver brug for færre læger i for eksempel Rudersdal. Og at flere læger i stedet arbejder i de områder af landet, hvor behovet er størst.

At differentiere, hvor mange patienter en læge kan have, er ét forslag. Et andet er at se på lægernes honorarer.

Så vi som samfund betaler mere, når man behandler mange af de mest syge patienter. Og mindre, når man som læge behandler patienter, der ikke er lige så syge.

* * *

En bedre lægedækning er et eksempel på, at selvom vi politisk har gjort *noget*. Så skal vi gøre *mere*.

Sådan er det med meget – hvis ikke det meste – i politik.

Man kan godt glæde sig over fremskridt og samtidig være utålmodig på de næste skridt.

Et fremskridt er netop kun et skridt frem.

Det var den svenske statsminister Olof Palme, der sagde om politik, at det handler om at *ville*.

Jeg vil tilføje, at det også handler om at *kunne*.

Og nogle gange kan man virkelig se resultaterne.

En mærkbar forbedring i menneskers liv.

Lønløftet for eksempel.

Som sammen med overenskomsterne giver pædagoger, sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter og -hjælpere og fængselsbetjente flere tusinde kroner mere om måneden.

Det er før skat, ja – men skatten, den letter vi også. Særligt for de enlige forsørgere.

* * *

Der er selvfølgelig også meget, jeg ikke er tilfreds med.

Søndag morgen var en 30-årig yngre mand på hovedbanen i København. Enten var han tidligt på færde. Eller også var han på vej hjem fra en god fest.

Jeg ved det ikke. Og det er også ligegyldigt. For nu ligger han på Rigshospitalet og kæmper for sin fremtid.

Han blev brutalt overfaldet af to yngre mænd. Trampet i hovedet. Og efterladt alene. Smadret.

Ifølge de første meldinger fra politiet tyder det mest på, at overfaldet var helt umotiveret. Livet bliver nok aldrig det samme for ham og hans familie.

Hvad er det for en ligegyldighed over for andre menneskers liv? Og hvorfor den ekstreme forråelse?

For en uge siden sluttede livet for en kun 15-årig ung dreng. Han steg af bussen her i København. Blev knivdræbt. En af de formodede gerningsmænd var kun 14 år.

Over de sidste par dage har der været meget voldsomme overfald i Viborg og Esbjerg. Og jeg kunne blive ved. Jeg sender min dybeste medfølelse til ofrenes familier. Det er smertefuldt. Og ulykkeligt.

Og det kan ikke få lov til at fortsætte. Det er vores fælles frihed og tillid, der er på spil. Og byrden af volden er grundlæggende ulige fordelt.

For hvad gør nogle forældre?

De henter deres store børn fra fester, så de ikke skal tage S-toget hjem. De bestiller vagter til private fester.

De betaler for en taxa til deres unge for at minimere risikoen.

Men hvad med alle de andre familier?

Dem, der ikke har mulighed for at hente midt om natten, købe vagter eller betale for en taxa. Dem, der er bange for, at netop deres store dreng eller pige er den næste i statistikken.

Enten som offer eller som gerningsmand.

Og skaden er sket. Et knivdrab går i breaking. Og så går livet videre.

Men det er ikke det Danmark, jeg ønsker. Og derfor må vi igen være villige til gøre mere for at komme det her til livs.

Vi har allerede strammet ganske meget op. Strengere straffe. For våben, vanvidskørsel og nu også for kniv.

Og til dem, der ikke kun synes, vi skal stramme, så er der blevet brugt millioner og atter millioner på forebyggelse.

Men det er bare ikke nok.

Vores fornemmeste opgave, er at passe på fællesskabet. På de uskyldige. På ofrene. Og på Danmark. Lad os derfor på tværs af partierne tage de næste skridt.

Jeg vil foreslå, at vi ser på, om vi kan gøre endnu mere for at få flere udviste sendt hjem.

Jeg vil foreslå, at vi straffer hurtigere og hårdere.

Voldsmændene skal væk fra gaden. Og familierne må ansvarliggøres mere.

Og de grupper af drenge og unge mænd, der ødelægger og skaber utryghed der, hvor vi andre færdes.

Ja, der skal politiet have bedre muligheder for at tvinge dem væk.

For jo. Der er en kraftig overrepræsentation af unge mænd med etnisk minoritetsbaggrund som gerningsmænd.

Der er mange flere, der overfalder i flok. For mange, der dræber med kniv. For mange, der ødelægger andre menneskers liv.

Derfor er en stram udlændingepolitik afgørende. For alle os, der uanset etnicitet gerne vil have et trygt Danmark og ikke skal være bange for en opringning midt om natten på grund af de få. De få, som er blevet for mange.

Finansministeriet har igen opjusteret råderummet. Inden alle kommer med deres gode ideer til, hvordan pengene kan bruges.

Skulle vi så ikke passe bedre på alle de helt almindelige mennesker, der bare gerne vil have deres trygge Danmark tilbage? Og bruge noget af vores rigdom på at sikre en endnu bedre retspolitik?

* * *

Noget andet, jeg ikke er tilfreds med, er, at udgifterne til administration er steget markant.

Noget af det har vi gjort med åbne øjne.
Vi har styrket Skattevæsenet efter mange års besparelser.

Vi har ansat flere i politi og hos domstolene. Vi har styrket Forsvaret.

Men det forklarer ikke hele stigningen.

Og når vi beder kommuner og regioner om at skære ned på bureaukratiet. Så er det kun rimeligt, at vi også tager vores egen medicin.

Det gør vi nu.

Derfor vil vi reducere den statslige administration med 1.000 årsværk det første år. Og flere de efterfølgende år.

Det er ikke en kritik af de medarbejdere, der bliver berørt. De udfører det arbejde, vi har bedt dem om.

Det er politikken, der skal laves om.

Der er opgaver, der skal væk. Vi skal acceptere, at der er noget, vi ikke længere kan få svar på. Fordi vi har besluttet, at det ikke mere skal dokumenteres og kontrolleres.

Jeg har holdt mange taler om opgøret med bureaukratiet.

Jeg ved godt, at alle statsministre siden Schlüter har prøvet.

Men nu er vi i gang.

Og det vil være min påstand. At vi i det seneste år i det her Folketing har frisat velfærden mere, end vi har gjort i mange år.

Vi fjerner 9 ud af 10 centrale mål i folkeskolens fag.

Vi giver de ældre mere selvbestemmelse.

Vi fjerner meget af den politiske styring.

Overlader ansvaret til borgere, medarbejdere og ledere.

Og vi kontrollerer mindre.

Med ældreaftalen bliver 98 lokale ældretilsyn fremover til ét.

Og i stedet for, at plejehjemmene den ene dag får besøg af nogen, der skal kigge på medicinbehandling. Den anden dag af Ældretilsynet. Og den tredje dag af nogen, der skal kigge på arbejdsmiljøet.

Så skal forskellige tilsyn nu koordinere deres indsats, så deres planlagte besøg på plejehjemmene foregår den samme dag.

Alt sammen for at give mere tid til det, der er vigtigst for vores ældre. Og som de har fortjent.

Mere tid til omsorg og relationer. Og værdighed og selvbestemmelse.

* * *

Den lovgivning, der i dag skaber bureaukrati. Ja, den har vi jo altså selv vedtaget. Enten her i Folketingssalen eller i EU.

Lad os tage børn og unges fritidsjob. Et eksempel:

En 13-årig må gerne sætte bøger op på biblioteket. Men at gøre det samme i en boghandel er forbudt.

Et andet eksempel:

En 13-årig må gerne tage imod varer i en butik. Men på et plejehjem er det forbudt.

Og et tredje eksempel:

En 13-årig må gerne hjælpe med at rydde op på en legeplads i vuggestuen. Men det er forbudt at smøre rugbrødsadder til børnene.

Der er intet at sige til, at mange arbejdsgivere synes, det er for besværligt at ansætte fritidsjobbere. Og derfor lader være.

I midt-80'erne var det syv ud af ti unge under 18 år, der tjente deres egne penge. I dag er det kun omkring hver anden.

Den nye formand for Fagbevægelsens Hovedorganisation Morten Skov Christiansen har om det at være flaskedreng i Valby sagt:

”Jeg kunne organisere, arbejde hurtigt og effektivt, oplære nye medarbejdere. Jeg fik ros og oplevede at være en del af et socialt og kollegialt fællesskab. For første gang i rigtig mange år følte jeg mig ikke mindreværdig. (...) Jeg blev mødt af tilfredse chefer i stedet for skuffede skolelærere”.

Citat slut.

Regeringen vil foreslå en omfattende ændring af reglerne. Så det bliver markant nemmere at få et fritidsjob. Få den første løn. Vokse med ansvaret. Blive en del af et forpligtende fællesskab.

Jeg glæder mig til at drøfte vores forslag både her i salen og med arbejdsmarkedets parter.

Så vi ændrer tilgang.

I EU-direktivet står der direkte, at ”børns sårbarhed kræver, at medlemsstaterne indfører forbud mod, at de arbejder”.

Er det ikke nærmere lige omvendt? At det at have et fritidsjob faktisk gør én mindre sårbar og mere robust?

Helt absurd bliver det i hvert fald, når man tænker på, hvad vi omvendt *ikke* lykkes med at beskytte vores børn og unge imod.

Oxycodon, tramadol og fentanyl. Det er nogle af de stoffer, der går under betegnelsen ’opioider’.

Det er euforiserende stoffer, der er betydelig farligere end kokain. Som er helt utroligt vanedannende, virker sløvende og smertestillende.

Og så er de mere udbredte, end vi tror. Også i Danmark. Også blandt vores helt unge teenagere.

Derfor vil regeringen skærpe indsatsen markant.

Personer, der sælger opioider. Eller har dem på sig. Skal have en langt hårdere straf.

Køretøjer, der bruges til salg af narkotika, skal kunne konfiskeres. Som vi gør det med vanvidsbilister.

Og sælger man opioider fra en kiosk. Ja, så synes jeg faktisk ikke, man skal have lov til at drive kiosk.

Men det er ikke nok. Vi bliver nødt til også at gøre noget ved tilgængeligheden.

For det er alt for nemt i dag.

En kode på Snapchat. Så kommer beskeden.

Salget af stoffer sker ikke længere kun hos den lokale pusher på gadehjørnet. Den foregår i høj grad også på de sociale medier.

* * *

Og her er vi ved et andet emne, som vi heller ikke beskytter vores børn imod.

Mens 13-årige ikke har lov til at skrælle kartofler i en daginstitution, så må de gerne være på TikTok, Snapchat eller Instagram.

Jeg tror, at man skal se på de negative virkninger af de sociale medier med samme alvor, som dengang man forstod, det var skadeligt at køre uden sikkerhedssele og ryge i klasseværelset.

I hvert fald for deres mentale helbred.

Og hvis ikke vi gør noget. Så er jeg bange for, at vores børn om 20 år vil se tilbage på vores generation og anklagende spørge: Hvordan kunne I tillade det?

Det er tankevækkende, at DR-dokumentaren *Alene hjemme på nettet*, der netop handler om, hvad børnene eksponeres for. Af klip med vold, mord, dødsulykker, selvskade, tortur og selvmordsforsøg.

Ja, den serie er mærket med advarslen ”uegnet for børn”. På grund af billeder, som børnene har set.

Og problemet i dag – for os alle sammen – er, at vi forældre ikke ved, hvad der sker på nettet. Og nok er blevet overrumplet over, hvor lang tid børn og unge i dag er på deres telefon.

Jeg selv finder det chokerende, at en undersøgelse viser, at der er flere elever i 7. klasse, der hellere vil være på telefonen i deres fritid end at være sammen med deres venner eller familie.

Ligesom det er ikke nemt at være de forældre til et barn i 3. klasse, der som de eneste ikke tillader deres barn en mobiltelefon.

Og det er ikke nemt at være den unge pige eller dreng på 14 år, der godt ved, at han eller hun bruger alt for mange timer foran skærmen.

Men som bare ikke kan lade være.

For selvfølgelig kan de ikke lade være.

Tech-giganterne har udviklet og designet deres algoritmer på en måde, der skaber afhængighed.

Og med milliarder af data om adfærd optimerer de konstant, hvordan brugernes opmærksomhed bedst fastholdes.

Er der så slet ikke noget godt at sige om sociale medier?

Selvfølgelig er der det. Fællesskaber opstår online, man er i kontakt med venner og familie, og verden er blevet mere forbundet.

Men hvor de sociale medier på nogle stræk er med til at åbne vores øjne. For uretfærdigheder i hele verden.

Så er de desværre også med til at gøre os enøjede.

I takt med, at de ved mere og mere om, hvem vi er, og hvad vi synes. Så begynder de at bekræfte vores holdning. Vi ser de opslag, som vi er enige i. I stedet for at se dem, der udfordrer os.

Og som om der ikke mangler nuancer nok. Så kan man nu – med kunstig intelligens – manipulere virkeligheden helt.

Fremstille lyd og billede, der virker ægte. Men som fra ende til anden er falskt.

Nogen kalder det satire. Men er det særlig sjovt?

Er virkeligheden ikke, at vi risikerer at sætte vores tillid til hinanden over styr, når vi ikke aner, om det, vi ser, er ægte.

Jeg tror, vi lever i en tid, der kalder på alt det modsatte.

Viden. Fakta. Samarbejde. Nysgerrighed. Og respekt.

* * *

Ser vi rundt i verdens brændpunkter. Så er det desværre mistillid. Splittelse. Polarisering. Foragt. Ja, ligefrem had. Der dominerer.

Det gælder ikke mindst i Mellemøsten.

Der er et akut behov for mere nødhjælp til Gaza. En øjeblikkelig, humanitær våbenhvile.

Hamas skal frigive de gidsler, de nu har holdt fanget i mere end et halvt år. Og nedlægge sig selv. Verden har ikke plads til terror.

Israel skal give lastbilerne med nødhjælp passage.

Og de skal lade være med en landoffensiv i Rafah. Rakter der rammer ned i tæt befolkede områder. Fyldt med folk på flugt. Er totalt uacceptabelt.

Det internationale verdenssamfund må presse endnu hårdere på for den løsning, som parter på begge sider desværre ikke ønsker sig.

Men som er det eneste svar:

To stater, der lever side om side. Og anerkender hinandens ret til at eksistere. Så israelske børn og palæstinensiske børn kan vokse op i fred og sikkerhed.

Da Blinkende lygter udkom i år 2000, var der også uro i Mellemøsten.

Der var præsidentvalg i USA. Og Putin var lige blevet præsident i Rusland.

Meget er det samme her 24 år senere. Men det meste synes alligevel at være forandret.

Det er som om, at uenigheder bliver uforsonlige. At afstande bliver til afgrunde.

Og at det, vi i mange år tog for givet, ikke længere er givent.

Vi lever i paradoksernes tid.

I år afholdes der valg i flere lande i verden end nogensinde før.

Men samtidig udfordres de regler, vi siden 2. verdenskrig har bygget det internationale verdenssamfund op omkring.

Demokratierne er under pres.

Tydeligst i Ukraine, hvor Rusland fortsætter deres brutale angrebskrig.

Jeg har sagt det før, og jeg vil gerne sige det igen: Det var Putin, der bestemte, at krigen begyndte. Og det er Putin, der – hvis han ville – kunne afslutte krigen i morgen.

Trække sine tropper tilbage fra Ukraine. Stoppe bombardementerne af uskyldige civile.

Og truslerne mod Europa.

Men der er intet, der tyder på, at Putin stopper. Tværtimod skal vi indstille os på, at Ukraine kun er starten på en ny æra.

Rusland er nu en reel trussel mod Europas frihed. Med påvirkningskampagner direkte ind i vores demokratiske valg. Med cyberangreb. Med destabilisering i lande og regioner verden over.

Derfor opruster vi nu. I Europa. I Danmark.

Og vi styrker samarbejdet i Arktis og i Nordatlanten. Tak til Grønland og Færøerne for vores fortrolige og gode samarbejde i en stadig mere urolig verden.

Med den nye forsvarsaftale, som et bredt flertal af partier står bag, investerer vi mere end 2 pct. af vores samlede velstand i forsvaret og til støtten til Ukraine. Vi står på den rigtige side i den verdenshistorie, der skrives i de her år.

Vi er blevet en allieret, man ikke alene kan regne med. Vi er nu også en allieret, der ikke længere ligger i læ af andre.

Vi opbygger en kampklar brigade i Hæren. Op til 6.000 soldater.

Vi indkøber luftforsvar.

Og vi indkalder markant flere værnepligtige. Både mænd og fremover også kvinder.

Vi donerer det Ukraines modige soldater har brug for.

Og vi stopper ikke, før der igen er fred.
Når de danske F16-fly lander på ukrainsk jord.

Så er det ikke i sig selv nok til at vende udviklingen på slagmarken.

Men de kommer til at gøre en forskel. Og det tjener os til ære, at vi tør gå forrest.

* * *

Man siger tit om valg, at der er meget på spil.

Når europæerne skal stemme til Europa-Parlamentet den 9. juni. Så er det

vitterligt rigtigt.

Det handler om fred og sikkerhed.

Det handler om frihed.

De næste fem år for Europa kan blive definerende for de næste fem årtier.

Og derfor er der ikke tid til at ryste på hånden.

Dertil kommer alle de andre udfordringer, der kun kan løses i et forpligtende, internationalt samarbejde.

Klimaforandringer. Hvor vi kan inspirere resten af Europa ved at vise, at man godt kan gennemføre en ambitiøs grøn omstilling og samtidig skabe arbejdspladser.

Migration. Hvor Danmark går forrest i at føre en stram udlændingepolitik. Men hvor vi også er afhængige af, at der er styr på Europas ydre grænser.

Tech-giganter. Som skal reguleres hårdere og tvinges til at tage et langt større ansvar, inden de stjæler barndommen fra vores børn.

EU har brug for de danske ideer og den danske realisme.

Og Danmark har brug for et stærkt og handlekraftigt EU. Vores europæiske samarbejde er det bedste værn mod krig og ufrihed.

En stemme den 9. juni er selvfølgelig en stemme på det parti og de holdninger, man vil støtte i europæisk politik.

Men det skal denne gang også være en stemme for demokratiet. For europæisk sammenhold. Og en stemme imod Putin.

* * *

Mens store dele af resten af verden går til valg i år, og vi selv skal stemme til Europa-Parlamentet.

Så må vi vente med valg til Folketinget.

Jeg kan godt se, at det ærgrer et parti eller to og måske en mulig statsministerkandidat.

Men vi er ikke engang halvvejs i valgperioden nu.

Og der er meget, vi stadig gerne vil nå.

Lige nu forhandler vi med kommuner og regioner om økonomien for næste år.

Her har vi en fælles interesse: At der bliver råd til at løfte den nære velfærd.

For det siger sig selv, at når råderummet i dansk økonomi opjusteres. Så skal det også komme danskernes lokale velfærd til gavn.

Vi er også i gang med at forhandle en trepartsaftale på plads, der skal føre til en CO2-afgift i landbruget.

Bedre natur. Rent drikkevand. Og mere skov.

Fremskrivningen viser, at vi når vores klimamål i 2025. Det er godt. Det er mere end godt.

Nu er opgaven at give en trængt dansk natur bedre vilkår.

Om ikke længe åbner vi de første naturnationalparker. Det er vi mange, der glæder os til. Livet skal tilbage i fjordene. Og vi skal have en ordentlig og bæredygtig udvikling i vores kystvande.

Og vi er på vej med udspil om blandt andet bedre vilkår for iværksættere.

I mandags støtte til investeringer i vores grønne industri. Og efter sommer

kommer et omfattende sundhedsudspil.

For nu bare at nævne noget af det, som regeringen er i gang med.

* * *

Det var Svend Auken, der engang sagde, at der ”midt på vejen kun findes hvide striber og døde fluer”.

I dag kan man tilføje, at der også findes en regering, der ganske vist ikke er blevet kendt for sin popularitet.

Jeg undervurderede modstanden mod vores forslag om at afskaffe Store Bededag.

Det var drevet af et behov for at finansiere det løft af forsvaret, hvor der blandt partierne er større iver for at bruge penge end for at finde dem.

Men det var også drevet af et ønske om at øge beskæftigelsen.

Netop det, at der er historisk mange mennesker i arbejde i Danmark. Flere end nogensinde før.

Det er sådan set den afgørende årsag bag, at vi i de kommende år kan investere mere i vores samfund, end vi havde troet for bare et år siden.

Det er fantastisk. Højere beskæftigelse end nogensinde før. Og meget, meget lav arbejdsløshed.

Danskernes arbejdsmoral er helt i top, og langt de fleste danskere er glade for deres arbejde.

Selvfølgelig.

Og derfor var det nok heller ikke det rigtige tidspunkt at starte en debat om arbejdstid på.

Jeg forsøgte at gå op imod den italesættelse, jeg synes, der findes i nogle kredse.

Hvor man taler det at arbejde ned. Bruger udtryk som 'hamsterhjul'. Og giver indtryk af, at vores arbejdsliv altid skal være spændende og udviklende. For den enkelte.

Men i virkeligheden begik jeg en fejl. Jeg blev fanget ind i Instagram og fortællingerne om nogle få, der helt vælger arbejdslivet fra.

For det er jo ikke det generelle billede.

Jeg har det selv sådan, som jeg tror, de fleste danskere i øvrigt har det. At vi sætter en ære i at gå på arbejde. Gøre det godt. At det er en glæde at tjene sine egne penge.

Og ja, at vi ved, at det er vores individuelle arbejdsindsats der gør, at vores samfund fungerer og er rigt.

Der er nogen, der skal hente skrald.

Der er nogen, der skal operere.

Der er nogen, der skal passe vores gamle.

Der er nogen, der skal lave mad på restauranterne.

Og måske ramte jeg bolden skævt. Eller blev misforstået. Måske begge dele. I hvert fald blev det oversat til, at danskerne skal arbejde mere. Og det beder hverken regeringen eller jeg om.

Jeg har stor tillid til, at hver enkelt dansker selv kan styre, hvor mange timer han eller hun arbejder.

Vi kan alle sammen undervejs i vores liv have behov for at være mere tilstede derhjemme. Det kan være mens børnene er små. Eller i en periode med sygdom.

Det ændrer bare ikke på, at det fortsat skal være en dyd at gå på arbejde og forsørge sig selv.

Og det ændrer ikke på, at det er den høje beskæftigelse, der gør, at vi lever i et af verdens bedste samfund.

Alt dét sagt.

Så kommer der jo også en dag, hvor hvert parti må svare på, om man vil genindføre Store Bededag.

Hvor de tre milliarder, som det koster, så skal tages fra.

Og endnu vigtigere; den nødvendige arbejdskraft. På plejehjem. I den grønne omstilling. Hvordan vil man gøre det?

Eller hvor pengene skal komme fra, hvis man ønsker et opgør med velfærdsforliget?

I det hele taget er det på tide at anholde noget af det den dobbeltmoral, der sommetider kendetegner den politiske debat.

Hvorfor går man med i en finanslovsaftale, hvis man synes, den er uambitiøs, ligegyldig og uden retning?

Hvorfor er man med i en klimalov, hvis man ikke vil omsætte den til handling?

Og kan det virkelig passe. At man er så meget imod en CO2-afgift i landbruget, at man lader andre om besværet og kritikken.

For så selv at acceptere det efter et valg?

Én ting er, at man ikke vil tage ansvaret for upopulære beslutninger.

Men så kan man i det mindste tage ansvaret for de valg, man selv træffer.

* * *

Jeg forstår godt, at man skal vænne sig til en situation i Danmark, hvor politiske modstandere går sammen om at lede landet.

Men jeg tror, det er kommet for at blive, at regeringsmagten ikke altid er forankret i en rød blok eller en blå blok.

Selvfølger det på identiteten.

Når man er en del af et kollektiv, så kan man ikke lige så klart sige, hvad man hver især selv står for.

Men det betyder jo ikke, at man ikke stadig står for det, partierne altid har gjort.

Det gør Venstre.

Det gør Moderaterne.

Det gør Socialdemokratiet.

Det skal der være plads til at fortælle om. Og det øver vi os på – i respekt for hinandens udgangspunkter.

Nogen er mere optaget af skat. Andre af velfærd. Det er ligesom en af de klassiske konflikter i dansk politik.

Men det er ikke en konflikt, der behøver at være så stor, at man ikke kan finde et kompromis.

Det er ikke et nederlag for Socialdemokratiet, at der nu gennemføres skattelettelser.

Det er ikke et nederlag for Venstre, at der så også kommer en top-top-skat på de højeste indkomster.

Og det er slet ikke et nederlag for Moderaterne, for det var deres ide.

Venstrefløjen har i årevis kæmpet for en større beskatning af de rigeste. Det kommer nu. Højrefløjen har i årevis kæmpet for skattelettelser. Det kommer nu.

Er det et nederlag eller en sejr?

Hvis det er begge dele, så kan det jo i hvert fald ikke kun være en af delene.

Det hele handler om balancer.

En ambitiøs grøn omstilling, ja. Men på en måde, der samtidig gavner danske arbejdspladser. Lønmodtagere og konkurrenceevne.

At det bedre kan betale sig at arbejde, ja. Men på en måde, hvor der samtidig er et ordentligt sikkerhedsnet, for dem der rammes af sygdom eller sociale problemer.

En ansvarlig økonomisk politik, ja. Men på en måde, hvor vi samtidig har

hjulpet nogle af dem, der blev hårdest ramt af inflationen ved blandt andet at forhøje ældrechecken.

* * *

Og så er der nogle områder, hvor det viser sig, at der er en større fællesmængde, end man måske troede.

Noget, der går på tværs af traditionel partipolitik.

Organdonation. Abortgrænsen. Diskussionen om aktiv dødshjælp.

Alt det er blevet frigjort fra de traditionelle uenigheder mellem blokkene.

Nogle gange skal vi gå nye veje. Og gå foran i en verden, hvor især kvinders rettigheder rulles tilbage.

Jeg glæder mig til, at vi kan præsentere regeringens udspil til en ny værdighed i socialpolitikken. Som i hvert fald er et eksempel på det.

Men for nu vil jeg gerne dvæle ved regeringens uddannelsespolitik.

Det er for tidligt at gøre det samlede regnestykke endeligt op. Men vi prioriterer massive investeringer i vores uddannelser.

Det er her, vi kommer til at gennemføre de vigtigste og største forandringer af vores samfund.

Regeringen har indgået aftaler og fremlagt udspil om folkeskolen, universiteterne og erhvervsuddannelserne.

Forberedt på Fremtiden, kalder vi det.

Vi kunne også have kaldt det Tilbage til Grundtvig.

Det var ham, der for mere end 100 år siden lærte os, at solen står med bonden op, slet ikke med de lærde.

Alligevel har vi i dansk uddannelsespolitik indsnævret dannelsesbegrebet.

Vi har gjort det teoretisk, abstrakt, bogligt og akademisk.

Og vi har mistet håndens arbejde, det praktiske, det jordnære, det konkrete af syne.

Men ingen af delene kan fungere uden den anden.

Det er vi i gang med at gøre noget ved.

Det næste bliver ungdomsuddannelserne og de uddannelser, der retter sig mod velfærdsfagene.

Jeg forstår godt, hvis det for mange 15-årige kan være svært at vælge, hvad man vil resten af livet.

Men det er sådan, vores uddannelsessystem er skruet sammen i dag, medmindre man vælger at gå på gymnasiet.

Det bliver vi nødt til at genoverveje.

Så endnu flere unge får lidt mere tid til at finde ud af, hvad de gerne vil.

Og enten forsøger vi at gøre hver enkelt ungdomsuddannelse lidt bedre.

Eller også skaber vi noget helt nyt. Som både gavner de meget dygtige. Dem, der i dag slet ingen uddannelse får. Og dem, der er flest af. Dem midtmellem.

I regeringen tror vi mere og mere på behovet for en helt ny ungdomsuddannelse, som vil give vores unge både bedre tid og en bedre faglig ballast.

Vi er også i gang med at gøre op med uddannelsessnobberiet.

I alt for lang tid er pengene og prestigen fulgt med de uddannelser, der tager længst tid og er mest teoretiske.

Nu går vi den anden vej. Og med reformen af universiteterne sikrer vi penge til en massiv investering i erhvervsuddannelserne.

Så de unge her kan få bedre udstyr og dygtige undervisere. Og flere kan komme på studietur ligesom deres kammerater på gymnasiet.

Ligesom vi gør uddannelserne mere praktisk orienterede.

I mange år har teori fyldt mere og mere. Det samme har afstanden til den virkelige verden.

Derfor fjerner vi abstrakte mål i folkeskolen. Indfører obligatorisk

erhvervspraktik. Skaber en bedre sammenhæng mellem teori og praksis.

Og vi indfører juniormesterlære i folkeskolen.

Så de drenge – eller piger – der måske er kørt træt i skolen. Kan komme ud på en arbejdsplads et par dage om ugen. Og få mere lyst til at lære det sidste i dansk og matematik.

Og vi foreslår, at det praktiske indhold skal fylde mere i de uddannelser, der retter sig mod velfærden. Hvor frafaldet er stort. Og hvor relationsarbejdet igen skal i centrum.

Endelig vil vi sikre uddannelser i hele landet.

Derfor kan man snart læse til dyrlæge i Foulum. Blive maskinmester i Thisted. Og pædagog i Holbæk.

Og ja, det bør også være sådan, at man fremover kan blive ved med at læse til lærer i Skive.

Den næste opgave bliver at undgå, at små gymnasier og erhvervsuddannelser må lukke på grund af faldende ungdomsårgange.

Og sidst men ikke mindst. Klare værdier. Mindre skærm. Flere bøger.

Læreren skal tilbage som en klar autoritet i skolen. Mindre uro i klassen. En undervisning tættere på virkeligheden.

Nye veje til en start. Og flere muligheder for at vende tilbage til uddannelse igennem livet. Fordi vi mennesker er forskellige, og fordi vi lærer forskelligt.

Alt det er den røde tråd i regeringens uddannelsespolitik.

* * *

Der er intet så håbefuldt som at se unge mennesker, der stolte og glade fejrer, at de har færdiggjort deres uddannelse.

Det har vi en god tradition for her i Danmark.

Om en lille måneds tid de første eksamenskørsler. Unge med studenterhue eller et svendebrev i hånden.

9. klasses-eleverne, der nu læser til eksamen, men som lige har kastet karameller og haft vandkamp.

Det gør vi ikke her i Folketinget.

Men vi har også vores traditioner.

I dag markerer vi Folketingsårets afslutning.

Vi hejser Dannebrog. Om lidt tager vi hul på en maratondebat.

Mens dagene bliver længere. Og æbletræerne er sprunget ud.

Jeg elsker vores traditioner.

Og jeg elsker årstidernes skiften.

Men jeg elsker i særdeleshed foråret.

Som noget af det første ser vi anemonerne i skovbunden.

Hører larkens trille.

Bøgens grønne blade, der vokser sig store.

De første grillaftener.

Det var forår og Danmark frit, synger vi 4. maj. Hvor vi sætter lys i vinduet og fejrer Danmarks befrielse.

Og så en nat bliver det sommer.

Med alle sine lyse nætter.

Vi tænder bål og ønsker fred her til lands.

Og tager på festivaler og markeder. Mens det summer af sol over engen, og kløvermarken står i blomst.

Blæst, salt og vand.

Koldskål og jordbærboder. Med eller uden videoovervågning.

Og med fare for, at nogen vil påstå, at jeg om lidt er kandidat til et job – hos turistorganisationen Visit Denmark.

Så forestil jer alligevel, at man – i stedet for at rejse sydpå til sommer – så pakker bilen og kører rundt i det ganske, danske land.

Hvad ser man så?

Udover at man vil opdage, at der altid er vejarbejde i store dele af Danmark, så vil man hurtigt finde ud af, at afstandene imellem os er utroligt korte.

I hvert fald geografisk.

Sætter man sig for at køre fra Rudersdal til Lolland, ja så kan det gøres på halvanden time.

Man kan også stå med solen op over Øresund. Og nyde skumringstimen ved Vesterhavet, mens bølgerne slår ind over kysten.

På sådan en tur rundt i landet vil man køre over broer og forbi rapsgule marker, så langt øjet rækker. Man vil se vindmøller, solceller og mangle insekterne på forruden.

Men tager man en afstikker fra alfarvej, så kommer man hurtigt til en af de mange, danske provinsbyer. Der med hver sit kirketårn og lokale særpræg byder én velkommen.

Her gør vi et stop.

Går omkring på byens torv, sætter os på en bænk. Og falder i snak.

To tilfældige danskere, den enes hjemstavn, den anden udenbys fra.

Vender vind og vejr. Lidt om EM i fodbold. Hvordan det går Vingegaard i Tour de France.

For selvom janteloven siges at være dansk. Så er det nu for intet at regne mod den nationale stolthed, vi føler, når en af vores egne klarer det godt.

Mon ikke vi her på bænken også bekræfter hinanden i, at verden er af lave. Og hvad det betyder for os?

Og her kunne samtalen sådan set slutte. Alligevel bliver vi hængende.

Måske er der noget, der har fanget vores opmærksomhed.

En henkastet bemærkning, en fuge i panden, et smil i øjet.

Vi spørger ind. Er nysgerrige.

Ser billeder af børn og måske børnebørn.

Vi taler om, hvordan det mon vil gå dem. Går de en bedre fremtid i møde?

Vi lytter pludselig til drømme og forventninger. Blev livet, som vi havde håbet?

Eller bekymringer. Om økonomien. Eller for sygdom i familien.

Og da vi noget forsinket kører videre på vores tur, melder en eftertanke sig.

Om alt det, vi kunne genkende fra vores eget liv.

En påmindelse om, at vi ligner hinanden her i Danmark. Hvor meget vi har tilfælles.

Alt det, der ikke har med politik at gøre – og som alligevel har alt med politik at gøre.

Tænk sig, at vi der sidder her i dag. Vi er – for en stund – betroet det politiske ansvar for Danmark.

Et land, der er stort nok til at gøre en forskel. For sine egne og for resten af verden.

Men også et land, der er for lille til store forskelle.

Og selv på de dage, der viste sig at blive værre, end de var i går. Så står vi alligevel op og gør, hvad vi kan, for at i morgen bliver bedre.

Tak for det.

Og med de ord vil jeg glæde mig til dagens debat.

Kilde

stm.dk

Kildetype

Eksternt medie

Tags

Politisk tale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mette-frederiksens-tale-ved-folketingets-afslutning>